

Idees d'actualitat – Francesc, el Papa de les perifèries

Ha mort el Papa Francesc, un pontífex que deixa la seva empremta a l'Església, als catòlics, però també als laics, per la seva gran proximitat a les causes de la pau, del diàleg, de la tolerància, de la defensa dels drets econòmics i socials, i de la justícia per als exclosos d'una societat sotmesa, en paraules seves, als interessos financers.

Elegit en plena ressaca de la crisi del 2008 i amb l'eco dels moviments de protestes al carrer del 2011, la tria del patronímic ja va ser tota una declaració d'intencions: un jesuïta acostumat al rigor analític, al compromís social i a una vivència mística de la pregària, escollia el patronatge del *Poverello* d'Assís que al segle XIII va il·luminar la foscor del seu temps amb la llum de l'esperança, amb l'ètica de la pobresa i amb una pràctica més autèntica de la fe cristiana. Bergoglio va voler demostrar que feia seu, alhora que el reinterpretava, l'ideal franciscà de dedicació als exclosos i la necessitat de reforma de l'Església, tornant a la senzillesa evangèlica.

Un Sant Pare vingut dels confins del món, com va dir el dia de la seva elecció, va col·locar d'entrada les perifèries al centre del seu discurs. Les geogràfiques –països pobres, regions remotes, barris desfavorits– i les existencials –persones aïllades, en situació de fragilitat o allunyades de l'Església. Aquesta aposta no va trigar a visualitzar-se: el primer viatge del

seu pontificat va ser a Lampedusa on cada dia arribaven milers de migrants en circumstàncies dramàtiques. El gran cementiri en què s'ha convertit el Mediterrani representava pel Papa el naufragi de la civilització.

L'aspecte més innovador del pontificat de Bergoglio ha estat el canvi de prioritats. Després de Joan Pau II i Benet XVI, dos papes molt centrats en la defensa de la moral tradicional catòlica pel que fa a la família, el gènere o la sexualitat, Francesc va centrar el seu discurs en la justícia social, el medi ambient i els drets dels migrants, temes als quals va dedicar dues de les seves encíclics i nombroses intervencions públiques. En una època de normalització del racisme i la xenofòbia, el pontífex es va pronunciar amb contundència contra l'Europa fortalesa, qualificant de pecat greu les polítiques contra la immigració. Així, a l'encíclica Fratelli Tutti (2020) defineix la fraternitat com un valor i un element regulador de la convivència entre països i critica els règims polítics neoliberals i els populismes, mentre contraposa la noció de "llar comuna" a la política polaritzadora del nacionalisme xenòfob.

Bergoglio també va criticar les grans empreses i va denunciar les desigualtats amb una intensitat poc freqüent entre els jerarques catòlics, mentre alertava reiteradament sobre la necessitat d'aturar la crisi climàtica. Francesc no ha estat el primer papa a tenir preocupacions mediambientals, però ha estat el primer a comprometre-s'hi amb tanta perseverança. L'encíclica Laudato Si', de 2015, possiblement el document del seu pontificat que ha tingut un ressò més ampli, és emblemàtica del que s'ha considerat com la "conversió ecològica" de l'Església. No només s'hi reafirma clarament l'origen antropogènic del canvi climàtic, sinó que el dany al medi ambient es defineix per primera vegada com un pecat.

Més ambigües han estat les seves posicions sobre gènere i diversitat sexual. Va començar el seu pontificat amb una roda de premsa on a una pregunta sobre l'homosexualitat a l'Església, va respondre que ell no era ningú per jutjar. També va provocar l'ira dels sectors més conservadors amb gestos com l'autorització perquè els sacerdots beneïssin parelles en situació irregular, incloent les del mateix sexe. A més, va trencar un tabú en nomenar dones en llocs claus del govern vaticà i incloure-les al Sínode, l'assemblea de bisbes que discuteix els grans temes de l'Església. Des d'aquest punt de vista, el seu posicionament sobre qüestions de moral sexual i bioètica suposa un canvi clar respecte els de Benet XVI i especialment Joan Pau II. Això no obstant, aquests moviments rupturistes van contrastar amb la seva oposició radical al dret a l'avortament i a l'eutanàsia, i amb les seves crítiques a una suposada ideologia de gènere.

Potser els abusos sexuals comesos per sacerdots han estat un dels capítols més controvertits del pontificat de Francesc. Front aquests delictes va aprovar diverses lleis per endurir la legislació vaticana, i va ordenar que es castiguessin tots els prelatos culpables o encobridors. Amb tot, la manca d'estructures de denúncia i d'acompanyament de les víctimes, i l'oposició d'una part de la Cúria no han permès aprofundir en les reformes, el resultat de les quals dependrà del proper Papa, que podria impulsar-les o frenar-les.

Pel que fa a un altre aspecte de la seva acció renovadora -la governança de la Santa Seu-,

els avenços han estat notables en termes de transparència i compliment de les normes internacionals. L'estructura organitzativa de la Cúria s'ha simplificat, amb la fusió de diversos consells pontificis en dos grans dicasteris (ministeris), un dedicat al "desenvolupament humà integral" i un altre als "laics, la família i la vida", dirigits per homes de la seva confiança. El 2022 el Vaticà també va publicar una nova constitució (Praedicate Evangelium) que reforça aquests dicasteris, enforteix el poder pontifici i promou la descentralització. Francesc també ha mirat de fer de l'Església una institució menys eurocèntrica, incrementant el nombre de cardenals d'Àsia, Àfrica i Amèrica Llatina i afavorint els nomenaments de prelats de petites diòcesis, propers al terreny i procedents de països on les comunitats catòliques són minoritàries.

En matèria d'acció diplomàtica, la seva visió geopolítica ha estat marcada per un cert tercermundisme a l'estil sud-americà basat en una gran desconfiança cap als Estats Units, el suport als països "neutrals" o "no alineats", les crítiques a la globalització neoliberal i al neocolonialisme ideològic. El llegat del Papa Francesc és, però, desigual. D'una banda, després d'una discreta retirada a segona línia sota Benet XVI, la Santa Seu ha tornat amb força a l'escena internacional, sobretot gràcies a la seva xarxa diplomàtica i a les seves ofertes de mediació, i s'ha allunyat del seguidisme respecte de les capitals occidentals que van practicar els seus predecessors. Així, el Vaticà va arribar a un acord amb el govern xinès per al nomenament de bisbes, va intentar fer de mediador entre Ucraïna i Rússia i no va dubtar a qualificar de terrorisme les matances de civils a Gaza. De l'altra, no totes les seves iniciatives diplomàtiques han tingut èxit: la diplomàcia vaticana, tot i que de vegades dona prioritat a l'ètica de la convicció per sobre de la de la responsabilitat, sovint es mostra reticent a molestar els règims autoritaris i sembla preferir un diàleg atzarós a un enfrontament directe.

De cara ja al proper conclave, sigui qui sigui el seu successor, i sigui quina sigui la versió del catolicisme que prediqui, l'Església necessita algú que sàpiga com utilitzar els mitjans de comunicació contemporanis per fer arribar el seu missatge al món, ja sigui a les xarxes socials, en entrevistes televisades o a través d'una carta criticant el president dels EUA. Avui dia, un Papa ha de ser un gran comunicador i si té aquest do, pot arribar a ser no només pastor dels catòlics del món, sinó algú que també parli a persones de totes les religions i ideologies.

El pontificat de Jorge Bergoglio deixa doncs una sensació de tasca inacabada en alguns àmbits i de continuisme en altres, però ha estat el més aperturista dels darrers temps: el Papa Francesc ha estat una veu progressista en els debats més importants de la nostra època, com la immigració, les desigualtats del capitalisme i la crisi climàtica. Un Papa que ha obrat amb la intenció de retornar a l'esperit més obert del Vaticà II, després d'un llarg interregne conservador, amb un llegat certament imperfecte però renovador i esperançador.

Fotografia: El Papa Francesc visita la favela de Varginha, Rio de Janeiro, 25 de juliol de 2013. Tânia Rêgo. Creative Commons Attribution 3.0

Maria Fariña, Marta Dato i Maria Fuxi Cervera, estudiants en pràctiques al CETC, han participat en aquesta edició d'*Idees d'actualitat*.

Política internacional i globalització

Lawrence Freedman The Age of Forever Wars

L'autor argumenta que les guerres modernes, especialment des del final de la Guerra Freda, solen ser llargues, desordenades i no concloents més que breus i decisives. Tot i que alguns conflictes com la Guerra dels Sis Dies o la Guerra de les Malvines van acabar ràpidament, molts d'altres —especialment els que involucren insurgents, rebels i grans potències— es prolonguen perquè les primeres victòries no es tradueixen en resultats duradors. Els grups insurgents sovint persegueixen guerres llargues, amb l'objectiu de desgastar adversaris més poderosos. Mentrestant, les grans potències sobreestimen la seva força militar i subestimen els reptes polítics de mantenir el control del territori o aconseguir una pau duradora. Una estratègia reeixida requereix alinear les operacions militars amb els objectius polítics, sovint amb ambicions limitades per permetre la negociació. Jutjar malament la voluntat política o la força de l'enemic condueix al fracàs. La distinció entre “guanyar” i “no perdre” és important: moltes guerres modernes es converteixen en lluites prolongades sense un vencedor clar, com s'ha vist a Ucraïna i altres conflictes recents. Fins i tot els alts el foc rarament resolen les tensions subjacents, i els guanys territorials poden provocar insurgències o inestabilitat a llarg termini. Els finals de la guerra sovint són borrosos, amb victòries aparents que es transformen en conflictes prolongats, com a l'Iraq o l'Afganistan. L'autor conclou que les guerres llargues són profundament costoses i s'han d'evitar. Tot i així, els poders militars s'hi han de preparar, tant materialment com conceptualment, per dissuadir l'agressió i gestionar el conflicte si sorgeix. Però els líders polítics també han de resistir la il·lusió de victòries ràpides i han de planificar resultats realistes i sostenibles.

José Juan Ruiz Hegemonía quebrada: la rivalidad entre Estados Unidos y China en la nueva era de la política de fuerza

El món transita d'un ordre internacional dominat pels Estats Units cap a un escenari on la Xina es consolida com una potència capaç de desafiar la seva primacia dels Estats. La retòrica de l'*America First* i les polítiques proteccionistes han alterat les regles del joc i han marcat la fi de l'ordre liberal internacional basat en regles i l'emergència d'un món on predomina la llei del més fort i una competència global que evoca la “Trampa de Tucídides”. Per disciplinar l'anàlisi dels possibles escenaris, els autors fan un model de teoria dels jocs on interactuen cinc blocs: els EUA, la Xina, els aliats dels EUA, els aliats de la Xina i els països neutrals. Els EUA i la Xina poden triar entre col·laborar, replegar-se o la confrontació oberta. Cada opció té efectes diferents sobre la seva projecció i influència global. Els aliats tradicionals, especialment a Europa, afronten tres opcions: mantenir el seu alineament amb els Estats Units, alinear-se amb la Xina o optar per una autonomia estratègica que no impliqui aïllament, sinó diversificació de relacions comercials i geopolítiques, reforçant vincles amb països neutrals i emergents. Els països neutrals, per la seva banda, tenen la possibilitat de jugar amb tots dos blocs, cosa que podria alterar de

manera significativa l'equilibri de poder internacional. Les simulacions quantitatives mostren que el replegament i la confrontació entre potències hegemòniques poden generar costos asimètrics, afectant els països en competició, els seus socis i l'estabilitat global. Aquesta dinàmica no cooperativa amenaça de generar un sistema inestable, amb conseqüències profundes per a l'economia, la democràcia i els valors compartits a nivell mundial.

Shlomo Ben Ami Descifrar a Donald Trump

A parer de l'autor, el comportament de Donald Trump en la guerra comercial global no pot explicar-se de manera racional. La seva manera d'actuar s'assembla més a la d'un *showman* que a la d'un president. Interpreta un personatge dissenyat per captar l'atenció del públic, un personatge narcisista i provocador. Trump empra eslògans i gestos teatrals que connecten amb un públic que n'està fart de la corrupció política. Malgrat la seva tendència a mentir, es percebut com un personatge autèntic, característica que forma part del seu atractiu. Inspirat en una visió distorsionada del passat, ha recuperat la doctrina Monroe i l'"edat daurada" de finals del segle XIX per justificar les polítiques aranzelàries agressives. Ignora que aquest fou un període marcat per les desigualtats, recessions i l'escassa projecció global. El seu intent d'eliminar l'impost sobre la renda i finançar l'Estat mitjançant elevats aranzels no té cap tipus de sentit econòmic en l'actualitat. Els Estats Units ja no són el país de 1890: ara té major responsabilitats fiscals, una economia globalitzada i un deute gegant. Trump ha debilitat els pilars estratègics dels EUA, com ara el dòlar, les aliances internacionals i la inversió en ciència i innovació. Ha trencat llaços amb aliats tradicionals, ha legitimat agressions territorials i ha aïllat el país en organismes claus. La guerra amb la Xina, lluny de beneficiar als EUA, ha donat lloc a represàlies que perjudiquen a sectors clau, com l'agricultura i la tecnologia. Mentre que la Xina diversifica les seves aliances i Europa cerca una major autonomia estratègica, Trump accelera el declivi del poder estatunidenc. Amb la seva actuació destructiva de l'ordre global que el país havia construït després de la Segona Guerra Mundial, amenaça amb convertir els EUA en una potència irrellevant. La seva teatralitat política, amb falta de fonaments sòlids, podria provocar un "suïcidi geopolític" sense precedents.

The Economist China has a weapon that could hurt America: rare-earth exports

En la llarga guerra comercial que enfronta la Xina i els Estats Units ha emergit una nova peça clau en el tauler: la restricció xinesa a l'exportació de terres rares. A principis d'abril, la Xina va anunciar la limitació de la venda de set minerals rars essencials als Estats Units. Aquesta decisió no és menor: a diferència d'altres elements químics, les terres rares no només són extremadament difícils de substituir, sinó que la seva extracció i refinament requereixen una elevada inversió de coneixement, recursos i temps, sovint amb una rendibilitat molt baixa. La gravetat d'aquesta mesura rau en el fet que la Xina exerceix un domini gairebé absolut sobre el mercat mundial ja que processa aproximadament el 98% de les terres rares pesades a escala global. A més, el govern xinès disposa de mecanismes

rigorosos per supervisar tota la cadena de subministrament i impedir que aquests minerals arribin als Estats Units a través de tercers països. L'impacte d'aquesta restricció serà immediat i profund. El mercat nord-americà es veurà afectat per l'augment dels preus, i encara que actualment pugui resistir gràcies a l'estoc disponible, a mitjà termini sectors estratègics com la producció de turbines eòliques o de vehicles elèctrics patiran greus dificultats. Sense aquests materials, la competitivitat i la capacitat de desenvolupament tecnològic dels Estats Units quedaria seriosament compromesa, arribant fins i tot a un risc de paràlisi industrial. Malgrat que els Estats Units estan treballant en alternatives, la manca d'experiència en el tractament i refinament d'aquests minerals fa preveure que una recuperació industrial autònoma trigaria entre tres i cinc anys a ser viable. Tanmateix, aquesta decisió no està exempta de costos per a la mateixa Xina, ja que restringir l'exportació de minerals rars implica destruir una part significativa de la seva pròpia demanda internacional, afectant la seva indústria extractiva i els seus ingressos.

Johan Rivalland L'Asie-Pacifique sera-t-il le nouveau centre du monde?

L'article analitza el canvi gradual del centre de gravetat global cap a la regió de l'Àsia-Pacífic, que inclou 17 estats de l'est i el sud-est asiàtic. Aquest canvi desafia les certeses occidentals i les seves pretensions universalistes, fins al punt que Occident podria convertir-se en una perifèria marginada. Aquest canvi es mesura especialment a través de dades econòmiques significatives: mentre que el G7 representava el 45% del PIB mundial el 1995, l'Àsia-Pacífic representa ara el 60%. Per tant, aquesta regió s'està convertint en el nou motor econòmic mundial. Els autors descriuen un model asiàtic alternatiu de desenvolupament, basat en governs forts, una infraestructura potent, un sistema d'integració flexible i un rebuig gradual de les normes occidentals percebudes com a moralistes o ineficaces. Àsia ja no busca copiar Occident, sinó crear els seus propis referents, mantenint la seva adhesió a la globalització i la innovació. La Xina, en particular, està jugant un paper protagonista amb la seva estratègia geopolítica i militar, combinant intimidació i diplomàcia, alhora que desenvolupa un ecosistema tecnològic autosuficient. Tanmateix, la regió no és només una dependència de la Xina: cada país segueix la seva pròpia trajectòria, sovint crític amb els models democràtics occidentals. Pel que fa a la seguretat, la regió afavoreix convergències suaus en lloc d'aliances rígides, en un context on la rivalitat Xina-Estats Units reforça aquest realineament, amb els errors estratègics de l'administració Trump que, paradoxalment, accelera la integració regional asiàtica. Finalment, Europa, tot i que encara té cartes per jugar, lluita per definir el seu lloc en aquest nou panorama global. Es considera menys divisora que els Estats Units, però continua obstaculitzada per les seves càrregues institucionals i una manca de comprensió del pragmatisme asiàtic.

Haaretz Editorial Cease-fire. Release the Hostages. Establish a Palestinian State. There Is No Other Way

Les forces aèries d'Israel han matat dotzenes de persones mentre que l'objectiu només era

un dirigent de Hamàs. Des que Israel va reprendre el conflicte, han mort més de 1.500 persones, entre les quals 500 infants i 15 membres dels equips d'emergències que els soldats van matar a trets a curta distància i van enterrar en una fossa comuna. Les forces de defensa d'Israel també van colpejar un dels edificis de l'hospital de Gaza Al-Ahli, destruint la sala d'operacions i el sistema de generació d'oxigen per les unitats de cures intensives. Segons l'editorial del diari *Haaretz*, episodis com aquest constitueixen probablement crims de guerra, i assegura que el govern israelià ha perdut valors i principis; la proporcionalitat, el compliment del dret internacional i la consideració del que passa amb els civils innocents que pateixen, i patiran les conseqüències del conflicte, fins i tot un cop i acabi. Tot això va acompanyat de polítiques explícites implementades amb la intenció de fer morir de fam als residents de la Franja. Aquestes accions entelen la reputació d'Israel, i això costarà un preu alt, en forma de boicots oberts i encoberts, danys econòmics i l'erosió de la legitimitat internacional i de les bases morals i humanitàries de la societat israeliana.

David E. Rosenberg The Old War Is Over in Gaza, and a New One Is Underway

Després d'un breu alto el foc al mes de gener, Israel va reprendre al març la seva ofensiva a Gaza amb atacs a determinades zones que van causar unes 400 morts palestines. El primer ministre, Benjamin Netanyahu, va justificar l'ofensiva com a un mecanisme de pressió per a l'alliberació dels ostatges restants de Hamàs i va declarar que les negociacions només es durien a terme "sota foc". No obstant, l'enfocament d'aquesta nova fase suggereix un canvi en els objectius i les tàctiques respecte a la primera ofensiva, iniciada després de l'atac de Hamàs del 7 d'octubre de 2023. Tot i que inicialment el conflicte va unir a la societat israeliana, amb un suport quasi total i amb un gran nombre de voluntaris, l'entusiasme ha disminuït amb el temps. Gran part de la població israeliana considera que la guerra no ha aconseguit alliberar als ostatges i veuen la continuació del conflicte com una estratègia política de Netanyahu per sostenir el seu govern i retardar el seu judici per corrupció. El nou cap de l'exèrcit israelià, Eyal Zhanir, proposa una ocupació prolongada de Gaza i el control de la distribució d'ajuda humanitària per debilitar a Hamàs. Mentrestant, l'extrema dreta del govern de Netanyahu busca l'expulsió dels palestins de Gaza i la seva reubicació en altres països i, promou així una visió de colonització territorial. Aquestes propostes són un reflex de les tensions internes en el govern israelià. Finalment, l'autor assenyala que l'opinió pública israeliana ja no dona suport a aquesta segona fase del conflicte. D'acord amb les enquestes, només el 28% defensa una guerra terrestre i més de la meitat considera que Netanyahu ha reiniciat la guerra per motius polítics. Davant d'aquesta situació, molts reservistes es neguen a reincorporar-se al servei militar. En aquest nou context, la guerra s'ha transformat en un conflicte més ideològic i polític, que no pas en una lluita per la seguretat.

Jerome Drevon Syria's Uncertain New Order

Després de la caiguda del règim de Bashar al-Assad el desembre de 2024, Ahmad al-Shara,

líder del grup islamista Hayat Tahrir al-Sham (HTS), va instaurar un govern interí amb la intenció de guiar Síria cap a una nova etapa. Tot i projectar una imatge de moderació i incloure figures de diverses minories religioses i ètniques al seu gabinet, la seva autoritat ha quedat en dubte per episodis de violència sectària comesos per milícies afins al seu govern, especialment contra la comunitat alauita. Shara ha intentat ampliar la seva legitimitat amb una constitució provisional que reconeix drets fonamentals, però que alhora li atorga àmplies prerrogatives: pot designar jutges, controlar una part significativa del Parlament i declarar l'estat d'emergència, cosa que alimenta temors d'una deriva autoritària. Aquesta concentració de poder, juntament amb el predomini d'HTS dins de l'estructura estatal, ha generat preocupació per una possible "Idlibització" de Síria, és a dir, l'expansió del model islamista i conservador del nord-oest a la resta del país. A la vegada, diversos actors armats, com les milícies druses o les forces kurdes, es mantenen al marge del seu govern. HTS opera mitjançant cercles de poder jerarquitzats, que inclouen des del nucli dur fins a actors locals i grups amb suport turc. Per guanyar suport intern i internacional, Shara ha intentat distanciar-se dels grups jihadistes d'Al-Qaeda i ISIS, i s'ha acostat a corrents més moderats de l'islam. Els reptes als quals s'enfronta Shara són tan interns com externs. El grup HTS ha de lluitar per l'acceptació i la consolidació del seu govern mentre s'enfronta a les devastadores conseqüències que han enfonsat el país en una devastadora crisi econòmica i humanitària. La reconstrucció depèn del suport exterior, l'aixecament de sancions i la capacitat de Shara per estabilitzar el país i integrar les diferents faccions sota un projecte polític inclusiu i viable.

Catalunya, Espanya, Europa

Félix Arteaga Va de defensa: el Libro Blanco de la Comisión Europea

La Comissió Europea ha publicat un Llibre Blanc que proposa un ambiciós pla per rearmar Europa davant la creixent amenaça militar de Rússia, considerada com un repte existencial per a la UE. El Llibre Blanc proposa desenvolupar set capacitats crítiques: defensa aèria, artilleria, míssils i municions, sistemes no tripulats, mobilitat militar, tecnologies avançades (IA, ciberseguerat, etc.) i capacitats estratègiques de comandament i control. Per aconseguir-ho, proposa impulsar projectes de col·laboració entre Estats membres i oferir incentius financers, com l'instrument REARM (fins a 150.000 milions en préstecs), flexibilització del Pacte d'Estabilitat, més fons del Banc Europeu d'Inversions i accés a finançament privat. També es planteja simplificar la regulació del sector de defensa, ampliar el mercat únic a productes militars i fomentar la cooperació amb aliats com els EUA, el Regne Unit, el Japó o l'Índia. Als Estats membres se'ls demana accions urgents: activar clàusules d'escapament pressupostàries, adoptar la iniciativa REARM, posar en marxa projectes cooperatius i acordar capacitats militars prioritàries abans de la propera cimera de l'OTAN que se celebrarà al mes de juny. Finalment, el Llibre Blanc no ignora altres amenaces no militars (ciberatacs, desinformació) i proposa reforçar la resiliència col·lectiva amb noves estratègies, tot i que a curt termini, la seva prioritat és clara: reposar arsenals i enfortir la defensa per dissuadir Rússia i donar suport a Ucraïna.

Fabian Scheidler La maquinaria bélica y la austeridad europea

Mentre es negocien possibles alts al foc a Ucraïna, la postura de la Unió Europea evidencia la seva falta de disposició per a facilitar un acord de pau real. Propostes com la del president francès Emmanuel Macron, que suggereix enviar tropes de l'OTAN a territori ucraïnès, dificulten greument qualsevol possibilitat d'acostament diplomàtic, ja que previsiblement Moscou ho interpretaria com una escalada inacceptable. Veus com les de Kaja Kallas, primera ministra d'Estònia i Alta Representant de la UE, s'oposen rotundament a qualsevol negociació de pau. Aquesta línia dura ha estat recolzada per la primera ministra danesa Mette Frederiksen. No obstant això, la realitat sobre el terreny mostra un estancament des de finals de 2022, amb un exèrcit ucraïnès cada vegada més desgastat, com reconeixen fonts del Pentàgon i d'Ucraïna. L'autor afirma que lluny d'actuar com a medidora, la UE sembla reforçar el conflicte, impulsada per la seva visió limitada de Rússia com a enemic existencial. Segons l'historiador Vijay Prashad, la Unió Europea tem perdre el prestigi adquirit després d'invertir grans sumes en ajuda a Ucraïna i rearmament militar. Un acord de pau, encara que desitjable, deixaria en dubte tant la seva estratègia de rearmament com el seu discurs de confrontació. De la mateixa manera, el procés de rearmament a Europa i la progressiva reducció de l'Estat de benestar responen, segons Noam Chomsky, a una estratègia neoliberal orientada al desmantellament dels drets socials, utilitzant com a justificació la suposada amenaça existencial que representa Rússia.

Philippe Jacqué L'UE au défi de promouvoir une industrie européenne de défense

La Unió Europea té previst invertir fins a 800.000 milions d'euros fins l'any 2030 per reforçar la seva defensa, a través del pla Rearm Europe, que pretén abordar un context geopolític inestable, en particular l'amenaça russa, i la incertesa que envolta la protecció americana a través de l'OTAN. Tot i que la defensa continua sent una competència nacional, la UE proposa mesures d'incentiu econòmic, com la possibilitat de derogar les normes pressupostàries europees, que permetrien mobilitzar *650.000 milions d'euros, així com un fons anomenat Safe de 150.000 milions d'euros en préstecs bonificats per a la compra conjunta d'equipament militar europeu. L'objectiu és promoure l'autonomia estratègica europea, harmonitzar els exèrcits nacionals i donar suport a la indústria de defensa europea. Tanmateix, diversos països (sobretot França, Itàlia i Espanya) continuen sent reticents, preferint subvencions o un préstec conjunt. Per tant, l'èxit del pla dependrà en gran mesura de la voluntat de cooperació dels Estats membres. A més, la dependència de la indústria de defensa nord-americana continua sent forta: més del 80% de l'equipament militar comprat pels europeus prové de fora de la UE, especialment dels Estats Units. La fragmentació del mercat europeu és, per tant, un risc real si els Estats no uneixen els seus esforços. En resum, l'autor afirma que el pla Rearm Europe proposa una acceleració ambiciosa però fràgil del rearmament europeu, basada en una coordinació política incerta, en un context de sobirania nacional gelosa i dependències industrials exteriors.

Philippe van Parijs Fighting for Social Europe When Europe Is at War

L'autor afirma que la guerra a Ucraïna en cap cas pot beneficiar l'Europa social, encara que alguns marcs teòrics suggereixen que la defensa davant els enemics comuns és clau per la unificació. Assegura que la guerra en sí és una calamitat per tothom i urgeix Europa a solucionar el conflicte, encara que la solució no satisfaci les demandes d'ambdues parts, però que garanteixi el compromís per la seguretat de tot el continent. Només així, es pot treballar contra el canvi climàtic, que afecta a tothom i requereix la col·laboració de tots, Rússia inclosa. Assevera que l'Europa social és una víctima més de la guerra amb l'augment dels pressupostos en defensa, en detriment de les inversions en l'estat del benestar. L'autor reclama que s'aposti per societat com a base de la productivitat i una millor competitivitat europea, no només com a liberalització de mercats, sinó també com a protectora d'allò més tradicional. També fa referència a la migració a causa del canvi climàtic; esperar que el Sàhara o el Mediterrani actuïn de barreres no és realista. i Europa haurà d'acomodar els nouvinguts i integrar-los en termes econòmics, socials i culturals, entenent un suport inicial que no derivi en dependència, per evitar una Europa dividida i injusta.

Michal Ovadek Hungary's exit from the International Criminal Court is a sign of the times

Després de rebre al primer ministre israelià Benjamin Netanyahu, Hongria ha anunciat la seva intenció d'abandonar la Cort Penal Internacional (CPI). Així, es converteix en el primer país europeu en fer-ho. Com a membre de la CPI, Hongria hauria d'haver detingut a Netanyahu, enlloc el govern d'Orbán va optar per ignorar el mandat i donar-li una càlida benvinguda. Aquest acte suposa un punt d'inflexió significatiu en el suport europeu a les institucions que garanteixen l'ordre internacional liberal establert després de la Guerra Freda. La CPI, creada com un tribunal permanent per jutjar crims creus (com el genocidi), ha comptat tradicionalment amb un fort suport europeu, influenciat per experiències com els Judicis de Nuremberg. Hongria, igual que la resta de països de l'antic bloc soviètic, havia afavorit inicialment aquest tipus d'estructures, donada la seva aspiració a integrar-se en la UE. No obstant, el creixent autoritarisme d'Hongria sota el govern d'Orbán ha resultat en una alineació amb règims com Rússia, la Xina i Sèrbia. Aquestes alineacions han erosionat els seus compromisos amb els principis democràtics i legals del projecte europeu. La seva sortida de la CPI no només és un reflex d'aquesta desviació dels valors democràtics, sinó també de la debilitació global de l'anomenat "ordre internacional basat en regles". Mentrestant, potències com els EUA, Rússia, la Xina i l'Índia han evitat comprometre's plenament amb la CPI, ja sigui no ratificant l'Estatut de Roma o retirant la seva signatura. Fins i tot, dins de la UE, el compromís amb la justícia està començant a flanquejar: Alemanya ha considerat possibles maneres per rebre a Netanyahu sense detenir-lo. La creixent falta de suport a la CPI demostra que sense un suport coherent i ampli, els esforços per imposar justícia internacional perden força i credibilitat.

Ismet Fatih Cancar How Bosnia Could Break Europe

Bòsnia i Hercegovina s'enfronta a una greu crisi ja que Milorad Dodik, el líder nacionalista prorus de la Republika Srpska, intenta fer secessió del país. Dodik ha soscavat el govern central de Bòsnia durant anys, establint institucions paral·leles, rebutjant l'autoritat estatal i incitant a les divisions ètniques. La crisi actual té les seves arrels en la guerra de 1992-1995, i fa créixer el temor d'una nova violència ètnica. L'acord de pau de Dayton va crear un fràgil sistema de repartiment del poder que Dodik ha aprofitat per paraitzar la governança. Ara, impulsa lleis il·legals que prohibeixen les institucions estatals de la República Srpska i proposa la creació d'un exèrcit independent i serveis d'intel·ligència, moviments que amenacen la sobirania i la pau del país. La resposta internacional ha estat en gran part retòrica, tot i que Àustria, Alemanya i els Estats Units han emès algunes sancions. Tanmateix, l'autor argumenta que això no és suficient: considera que Occident ha d'augmentar les forces de manteniment de la pau, donar suport a les institucions de Bòsnia i reformar el sistema polític per evitar una major desestabilització. També ha d'oferir a Bòsnia un camí clar cap a la integració de l'OTAN i la UE, alhora que eliminar vulnerabilitats estratègiques com el districte de Brcko, que actualment separa les dues meitats de la República Srpska. A més, la crisi no només es refereix a Bòsnia, sinó que és una prova de foc per a calibrar la determinació europea per gestionar les amenaces a la seguretat sense dependre de la retirada dels Estats Units. En definitiva, si Europa no aconsegueix aturar Dodik, també pot fallar davant Rússia o de les accions de l'administració Trump.

Democràcia, diversitat i cultura

Mario Ríos Mapa per a un món convuls

Vivim en una època marcada per un fort alarmisme social. Constantment se'ns adverteix de l'arribada d'un nou ordre mundial, presentat sovint com una amenaça a l'estabilitat global. La reconfiguració política de l'Orient Mitjà o l'apropament entre líders com Donald Trump i Vladímir Putin en són exemples evidents. Tanmateix, l'autor assenyala que aquests canvis no són casuals ni aïllats, sinó el resultat de l'evolució de les noves dinàmiques internacionals i geopolítiques, que, combinades amb les polítiques estatals, estan configurant un nou paradigma global. Destaca que a l'assaig *La era de la revancha* (Anagrama, 2025), Andrea Rizzi identifica tres esdeveniments clau del segle XXI que simbolitzen la fi de l'ordre liberal sorgit de la postguerra freda, el que Francis Fukuyama va anomenar "el final de la història": l'entrada de la Xina a l'OMC, la fallida de l'empresa Enron i la retirada dels EUA del tractat sobre míssils antibalístics. Davant d'aquest escenari, descriu dues grans tendències interconnectades: d'una banda, el declivi de l'ordre liberal internacional; de l'altra, la seva contestació per part de potències com la Xina i Rússia, que pretenen redefinir l'ordre vigent qüestionant la democràcia i els valors liberals. A aquest context se suma l'ascens del nacionalpopulisme, impulsat pel malestar econòmic, la pèrdua de cohesió social i la radicalització fomentada per les xarxes socials. Finalment, Rizzi proposa diverses línies d'acció per evitar un descens irreversible cap a un ordre

autoritari: una reforma profunda de les institucions multilaterals per redistribuir el poder global; una transformació dels sistemes econòmics i socials, amb un “New Deal” per al segle XXI que reforci l’estat del benestar; i, sobretot, la recuperació d’una brúixola moral i política basada en valors transformadors.

Blanca Garcés Decálogo para una narrativa alternativa sobre las migraciones

En un context de polarització, parlar d’immigració sense reforçar el discurs de l’extrema dreta és un repte necessari però incòmode. Cal explicar la complexitat del fenomen amb claredat, desmuntar narratives dominants sense deshumanitzar i donar veu a les històries personals sense perdre context. L’autora proposa un decàleg, basat en els estudis del programa BRIDGES, per entendre per què aquestes narratives tenen èxit i com reaprofitar-les per afavorir la cohesió social. Les narratives funcionen quan connecten amb la percepció de la gent, encara que no reflecteixin la realitat. La manca d’explicacions afavoreix la divisió entre ‘nosaltres’ i ‘ells’. Aquest problema s’agreuja amb la desinformació incentivada per la ‘lògica dels clics’ i la precarietat de les redaccions dels mitjans que sovint donen espai a polítics que normalitzen discursos xenòfobs. També s’adverteix que la visibilitat de les polítiques migratòries pot distorsionar o polaritzar el debat. L’autora alerta que l’ús excessiu d’elements emocionals pot fer passar casos aïllats per generals, amb riscos com la manipulació o el reforç d’estereotips. Tot i això, defensa que les persones migrants tinguin veu pròpia i no pas a través de cites descontextualitzades o reinterpretades. Reivindica un llenguatge que connecti amb totes les parts, que sigui persuasiu sense manipular i ajudi a construir una identitat política compartida, especialment amb els sectors ambivalents. Finalment, recorda que, davant la dificultat de canviar la realitat, sovint recorrem a narratives, però aquestes no poden substituir els fets. La majoria de la població europea dona suport a la immigració, però rebutja com es gestiona, generant una sensació de descontrol. Cal escoltar doncs la ciutadania i abordar problemes com la millora dels serveis públics o l’accés a l’habitatge. Transformar les narratives és clau, però ha d’anar acompanyat de canvis reals en les polítiques i condicions socials.

Jean-Benoît Poulle Le Pape François est mort : histoire d’un pontife révolutionnaire

Amb la mort del papa Francesc, ha desaparegut el perfil d’un líder religiós difícil de definir. Escollit al tron de Pere per implementar importants reformes estructurals i fonamentals, Jorge Mario Bergoglio no va defugir d’aquesta tasca hercúlea, que va completar en part, sense poder resoldre els nombrosos nous problemes sorgits al món catòlic. La seva complexa acció s’ha simplificat massa sovint i ha estat reduïda a la caricatura, en el món mediàtic, però també entre els catòlics: sectors progressistes han imposat la figura massa suau del simple i popular “papa dels pobres”, a risc d’oblidar l’autoritarisme i fins i tot l’extrema duresa que sovint mostrava, tant envers els altres com envers ell mateix. El Papa de l’obertura al món també es va veure profundament influenciat per l’ascètica jesuïta

voluntarista que va fer del món un enemic, i va prestar especial atenció al combat espiritual contra l'“Adversari”, del qual Bergoglio parlava sovint. Pel que fa als conservadors i els tradicionalistes, massa sovint s'han vist atrapats entre l'obediència incondicional, gairebé cega, a la figura papal, i la crítica sistemàtica de les seves accions, ambdues conduint a carrerons sense sortida. L'autor afirma que, en el fons, el papa Francesc ha incorregut, sense evitar-ho, en el risc que suposava el seu programa de descentralització excessivament audaç: la incomprensió dels catòlics corrents.

Madoc Cairns Pope Francis's illusions

Els seus gestos del Papa Francesc —viure senzillament, prioritzar els pobres i cridar a una Església missionera— van marcar el to d'un papat orientat a la renovació espiritual. Però amb el temps, l'autor afirma que aquestes esperances es van topar amb dures realitats. Malgrat les intencions de Francesc, la decadència de l'Església ha continuat, especialment a Occident i Amèrica Llatina. El seu lideratge va coincidir amb l'aprofundiment de la secularització, l'ampliació de les divisions internes i la disminució de l'autoritat papal. Les seves reformes, sovint prudents o indirectes, han maldat per canviar les estructures arrelades o superar les resistències. Afegeix que la mateixa Església està cada cop més fracturada: els conservadors es resistien a la seva obertura pastoral, mentre que els liberals lamentaven els seus límits. Els seus crítics el van acusar d'ambigüitat i simbolisme sense substància. No obstant això, considera que el llegat de Francesc rau en aquests símbols: petits actes d'humilitat i atenció persistent als marginats i oblidats. En un món de creixent nacionalisme, consumisme i guerra, les crides de Francesc a la pau, la justícia i la compassió sovint no van ser ateses. En definitiva, afirma que el papat de Francesc s'emmarca com una paràbola d'il·lusió i llum. Com la lluna, el papat reflecteix la veritat divina però no pot generar-la. El seu llegat pot ser que va revelar el nucli dur i lluminós del missatge cristià: que el veritable poder rau en l'amor, el patiment i la fidelitat, fins i tot en la derrota.

Catherine Pepinster Pope Francis brought an outsider's eye to the papacy - with a focus on justice, ecology and humanity

El papa Francesc era conegut pel seu enfocament compassiu cap a migrants, presos i persones LGBTQ+, posant èmfasi en la dignitat, la justícia i la cura del medi ambient. Crític amb les polítiques d'immigració de Donald Trump, les opinions de Bergoglio van ser modelades pels seus propis antecedents com a fill d'immigrants italians a l'Argentina. El seu papat va comportar canvis significatius, encara que de vegades controvertits: reformar les finances del Vaticà, abordar els abusos sexuals comesos per prelats i promoure la inclusió, incloent-hi un paper més gran per a les dones i els laics en els afers de l'Església. Tanmateix, tant els conservadors com els liberals hi han fet oposició: els conservadors per la seva flexibilitat moral i els liberals per la seva resistència a acceptar les dones sacerdots. L'autora destaca que encíclica de 2015, *Laudato si'*, es va convertir en un document definitori de la seva visió ecològica i espiritual. Conclou que malgrat les tensions internes de l'Església, Francesc va remodelar el papat amb empatia i coneixement mediàtic. Amb

110 dels 138 cardenals amb dret de votat que han designats per ell, el llegat de Francesc influirà molt en el proper papa i en la direcció futura de l'Església.

Economia, benestar i igualtat

Sam Fleming et al. The end of an era.' What next for global trade?

Donald Trump manté que els Estats Units continuen essent el principal destí d'inversions mundials, malgrat la volatilitat política provocada per la seva política aranzelària. No obstant això, segons els experts, aquests aranzels difícilment reduiran el dèficit comercial nord-americà —que continua creixent perquè el país importa molt més del que exporta— tret que els EUA entrin en recessió i es redueixi la demanda interna. Els autors exposen que molts països han començat a reordenar les seves estratègies comercials davant d'aquest canvi de rumb. El Sud-est asiàtic busca enfortir els llaços amb altres economies del Pacífic, amb Singapur al capdavant de diverses iniciatives regionals. La Unió Europea, per la seva banda, intenta reduir la seva dependència comercial dels Estats Units. La Comissió Europea ha reactivat acords amb Mercosur i Mèxic, i estudia reprendre les negociacions amb Austràlia. A més, ha obert converses amb els Emirats Àrabs Units. Tot i això, troba dificultats internes: França, Àustria i els Països Baixos s'oposen a ratificar Mercosur per protegir el seu sector agrari, la mateixa barrera amb què topa l'acord amb el Canadà de 2016 que tampoc no ha estat ratificat. Pel que fa a la Xina, la tensió comercial amb els EUA ha provocat una guerra d'aranzels creixent, amb increments del 125% per part d'ambdós països. Els autors subratllen una possible inundació dels mercats amb productes xinesos barats, ja que la Xina ha de reposicionar els seus productes atès que la demanda interna no pot absorbir la producció. Així, la UE ja ha anunciat mesures per protegir la seva indústria.

Bruno Maçães The downfall of King Dollar

En aquest article l'autor examina de manera crítica la supremacia del dòlar nord-americà com a moneda de reserva mundial i les conseqüències estructurals que aquesta hegemonia comporta tant per als Estats Units com per al sistema econòmic global. L'autor parteix del concepte de "privilegi exorbitant", que fa referència a la capacitat dels EUA d'adquirir béns i serveis internacionals emetent una moneda que gaudeix d'una confiança i acceptació globals. Aquest fet permet als EUA mantenir dèficits comercials i pressupostar sense experimentar les mateixes tensions que altres economies. No obstant això, Maçães adverteix que aquest avantatge comporta un perill latent: l'economia nord-americana pot caure en una dependència excessiva del consum i de l'emissió de moneda, en detriment de la seva capacitat productiva real. A més, sorgeixen crítiques creixents des d'altres potències, com la Xina, que denuncien el desequilibri inherent d'un sistema en què ells han de produir béns reals per obtenir una moneda creada de forma pràcticament il·limitada pels EUA. L'article assenyala, des d'una perspectiva històrica, que el paper de moneda de reserva ha estat tradicionalment vinculat a la preeminència geopolítica. En aquest sentit, si

els EUA deixessin de ser la potència hegemònica, el sistema actual podria entrar en crisi. Així, Maçães planteja que la continuïtat del dòlar com a moneda dominant no és inevitable, i que el seu declivi podria produir-se arran d'un conflicte major o d'una crisi sistèmica que posi en dubte la capacitat de lideratge nord-americana. Per tant, el domini del dòlar és tant una benedicció com una maledicció per als EUA. Mentre que proporciona avantatges econòmics significatius, també pot conduir a una dependència perjudicial i a tensions internacionals. La sostenibilitat d'aquest sistema depèn de la capacitat dels EUA per mantenir la seva influència global i gestionar els desafiaments interns i externs associats al seu paper monetari central.

Sostenibilitat i canvi climàtic

The Economist Electric vehicles also cause air pollution

La contaminació de l'aire és una amenaça letal: al 2021 va causar 4,7 milions de morts prematures al món, segons l'Institute of Health Metrics and Evaluation. El tràfic és un dels principals culpables, especialment en ciutats com Londres, on es genera el 60% de la pols de les partícules de l'aire lliure. Els vehicles elèctrics (EV) es promouen com una alternativa més neta, ja que no emeten gasos d'escapament. No obstant, també generen contaminants perillosos com partícules provinents dels frens, els pneumàtics i del desgast del paviment. Les partícules més perilloses són aquelles inferiors a 2,5 micròmetres, capaços d'arribar fins als pulmons i altres òrgans, augmentant així el risc de malalties cardíques, accidents cerebrovasculars o càncer (entre d'altres). El 60% de les partícules inferiors a 10 micròmetres emeses per vehicles provenen de fonts no relacionades amb la combustió. Així mateix, aquestes partícules no estan regulades ni estudiades com les emissions del tub d'escapament. De fet, un estudi recent va demostrar que la pols de les pastilles de fre pot ser més perjudicial que els gasos del dièsel, donat el seu contingut de coure. Els EV, malgrat no produeixen emissions d'escapament, poden emetre més partícules no relacionades amb la combustió, ja que tenen un major pes a causa de les bateries. No obstant, compten amb un sistema de frenat regeneratiu que redueix la necessitat d'utilitzar frens tradicionals i, per tant, genera un menor nombre de partícules. Tot i els seus inconvenients, els EV continuen essent menys contaminants que els vehicles de gasolina o dièsel. Per tal de reduir encara més el seu impacte, es proposa regular les emissions no relacionades amb l'escapament, promoure cotxes més petits i assegurar que l'electricitat provingui de fonts netes. En resum, els EV són fonamentals per a la transició energètica, però no estan exempts d'emissions.

Pascual Berrone & Joan Enric Ricart Europe tops global ranking of dynamic and sustainable cities – here's why

L'Índex Cities in Motion 2025 de l'IESE ha situat Londres, Nova York i París com les ciutats més dinàmiques i habitables del món. El rànquing es basa en nou criteris, com ara capital humà, cohesió social, economia, governança i sostenibilitat, i valora especialment l'equilibri entre creixement i qualitat de vida. El top 10 el completen Tòquio, Berlín, Washington D.

C., Copenhaguen, Oslo, Singapur i San Francisco. Europa destaca amb cinc ciutats entre les deu primeres, gràcies a factors com l'adopció tecnològica, la diversitat cultural, economies avançades, sistemes polítics estables i bons serveis de transport. Les ciutats espanyoles, com Madrid i Barcelona, formen part d'un conjunt urbà sostenible i culturalment ric. Tot i això, es remarca que el poder econòmic i tecnològic, com es veu en algunes ciutats nord-americanes, no garanteix una millor habitabilitat. D'altra banda, els països en desenvolupament encara tenen dificultats per accedir a les primeres posicions. Santiago de Xile (89a) lidera a l'Amèrica Llatina, mentre que Ciutat del Cap (156a) és la millor classificada d'Àfrica. Les últimes posicions les ocupen Lagos, Lahore i Karachi. Els autors recomanen utilitzar els criteris de l'índex per crear un panell d'indicadors que inclogui una planificació urbanística inclusiva i flexible, amb la implicació d'empreses, residents i organitzacions. Aquesta planificació hauria de prioritzar la sostenibilitat i preparar les ciutats per afrontar reptes climàtics extrems com incendis o inundacions. També subratllen la importància de combatre les desigualtats mitjançant incentius per a petites empreses i programes de formació laboral, així com d'enfortir la cohesió social amb xarxes de suport comunitari. Finalment, proposen fomentar l'ús de tecnologia inclusiva i afavorir la cooperació internacional per compartir coneixement i bones pràctiques.

Innovació, ciència i tecnologia

Flore Gubert & Alice Mesnard Comment le gel de l'USAID menace la surveillance sanitaire mondiale

Les autores destaquen les greus conseqüències de la suspensió per part de l'administració Trump de l'USAID, inclosa la interrupció del programa *Enquestes demogràfiques i de salut* (DHS), que porta actiu 40 anys a prop de 90 països en desenvolupament. Aquest programa aporta dades crucials per al seguiment i desenvolupament de polítiques de salut pública (fertilitat, nutrició, mortalitat, malalties infeccioses, etc.). La suspensió de l'USAID ha comportat la reducció o el cessament brusc de nombrosos programes d'ajuda internacional (malnutrició, VIH, drets humans, etc.), especialment a Ucraïna, Etiòpia i la RDC, països que viuen grans crisis humanitàries. El DHS, una eina de referència per a governs i investigadors, està paralitzat: se suspelen les investigacions, el lloc web ja no permet l'accés a les dades i s'ha boquejat la investigació. Aquesta interrupció amenaça la continuïtat de l'obtenció de les dades de salut global, debilita l'avaluació de les polítiques de salut i podria fer que l'ajuda internacional sigui menys específica i menys efectiva, ja que no té punts de referència objectius. En definitiva, es corre el risc d'agreujar les crisis sanitàries mundials i reduir l'impacte de l'ajuda al desenvolupament.

Michelle Mohny Navigating the Geopolitical Stakes of Artificial Intelligence

La intel·ligència artificial (IA) s'ha convertit en un motor clau dels desequilibris geopolítics, ha intensificat la competència per la supremacia tecnològica i econòmica i ha ampliat les desigualtats econòmiques. El seu potencial per transformar indústries, millorar capacitats

militars i influir en les normes socials planteja preguntes urgents sobre la regulació internacional. Amb l'objectiu de tractar totes aquestes qüestions, diferents centres de recerca van organitzar un simposi sobre IA i geopolítica, on es va discutir com la IA influeix en les dinàmiques de poder global, la seguretat nacional, el desenvolupament econòmic i els marcs de governança internacional. Un dels principals punts tractats fou la Llei de la IA de la UE, la primera llei integral sobre la regulació de la IA. Aquest marc estableix un enfocament basat en el riscs a diferents àmbits (com la salut, l'educació, etc.) i promou principis ètics, tals com la supervisió humana i la protecció de drets fonamentals. No obstant, es va destacar que, malgrat la llei busca salvaguardar les qüestions ètiques, la seva aplicació podria frenar la innovació a la UE i afavorir els mercats menys regulats com els Estats Units i la Xina. El simposi també es va centrar en l'impacte de la IA en el Sud Global, on les nacions busquen marcs reguladors flexibles i equitatius per protegir-se del desequilibri del poder tecnològic. Les persones expertes assistents van discutir com els marcs internacionals (com els principis de la OCDE) podrien equilibrar la innovació i la seguretat, alhora que van remarcar la necessitat d'una cooperació global per millorar la capacitat local. A més, també es va tractar l'ús de la IA en la creació de *deepfakes* i operacions malignes. En aquest sentit, es va destacar la necessitat de marcs reguladors robusts que permetin distingir entre els usos benèvolos i malintencionats de la tecnologia.